

dr Krzysztof Tunia, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie
mgr Paweł Jarosz, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie

**PROGRAM BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH ZWIĄZANYCH Z BUDOWĄ
ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA TERENIE MIASTA KAZIMIERZA WIELKA
ORAZ SOŁECTW DONOSY I SŁONOWICE NA OBSZARZE GMINY
KAZIMIERZA WIELKA**

Informacje wstępne

Inwestycja związana z budową zbiornika retencyjnego opartego o zaporę w dolnym biegu rzeki Małoszówka – prawobrzeżnego dopływu Nidzicy prowadzi do naruszenia zabytkowej substancji stanowisk archeologicznych położonych na lewo- i prawobrzeżu Małoszówki. Na lewobrzeżu koliduje ze stanowiskiem nr 5 (w literaturze tzw. stan. „G”) na prawobrzeżu zaś ze stanowiskami nr 4 5 i 7 w Donosach. Wszystkie w/w stanowiska zlokalizowane są w obrębie obszaru AZP 98-61. Rzeczywiste zasięgi tych stanowisk w stosunku do zasięgów przedstawionych na zbiorczej mapie obszaru 98-61 uległy w wyniku badań wykopaliskowych i szczegółowo prowadzonych prospekcji powierzchniowych, a przede wszystkim badaniom geofizycznym niejednokrotnie daleko posuniętym korektom [por. zał. graficzny]. Stanowisko nr 5 („G”) w Słonowicach wpisane jest do rejestru zabytków b. województwa kieleckiego. Prowadzone w jego obrębie badania wykopaliskowe doprowadziły do określenia jego treści kulturowej. Do najważniejszych odkryć dokonanych należy zlokalizowanie tam unikalnego w skali europejskiej kompleksu grobowo-kultowego z okresu neolitu, z IV tys. p.n.e., osady tego zespołu kulturowego oraz ufortyfikowanego osiedla kultury trzcinieckiej z początków epoki brązu (połowa II tys. p.n.e). Z całym naciskiem należy podkreślić, iż opisywane stanowisko należy do jednych z najważniejszych w Polsce i w Europie. Stanowiska w Donosach znane są jedynie z rozpoznania powierzchniowego. Na stanowisku nr 5 odkryto materiały z okresu rzymskiego, natomiast na stanowiskach nr 4 i 7 z epoki brązu.

Zakres planowanych prac terenowych

Stosownie do informacji przekazanych przez inwestora postanowiono podzielić teren planowanej inwestycji na dwie strefy: I – obejmująca tereny przeznaczone do ratowniczych prac metodą wykopaliskową oraz II – obejmująca strefę nadzoru archeologicznego podczas prac budowlanych.

Strefa I. Obejmuje dolne partie cypli terenowych, na których znajdują się stanowiska nr 5 w Słonowicach i nr 4, 5 i 7 w Donosach. Teren przeznaczony do badań wykopaliskowych obejmować będzie pas terenu o szerokości od 10-80 metrów w strefie kontaktu terenu stanowiska z zasięgiem lustra wody. Metodą wykopaliskową zostaną zbadane 320 ary. Stosownie do zamierzeń inwestycyjnych strefa ta ma zostać poddana intensywnej działalności budowlanej.

W obrębie strefy I zakres badań może zostać skorygowany z powodu odkrycia obiektów o znacznej wartości naukowej, których zasięg przekracza wspomniany wyżej pas.

Strefa II. Obejmuje wszystkie pozostałe tereny inwestycji, znajdujące się w zdecydowanej większości w dolnej partii doliny Małoszówki. Obszar ten – znajdujący się w części dennej zbiornika – przeznaczony jest przez inwestora do pogłębienia i budowy łapacza zawieszin. Całość tej strefy – o powierzchni 21,14 hektara będzie poddana szczegółowemu nadzorowi archeologicznemu.

W obrębie strefy II zakres badań może zostać zmieniony z formy nadzoru archeologicznego w formę badań wykopaliskowych w przypadku natrafienia podczas prac inwestycyjnych na zabytki lub obiekty zabytkowe.

Nadzorowi archeologicznemu podlegać będzie również wszelka działalność związana z budową infrastruktury zbiornika (drogi dojazdowe, niwelacje terenu, przekładanie linii energetycznych, etc.). W przypadku natrafienia podczas tych prac na zabytki bądź obiekty zabytkowe przeprowadzone zostaną w tych miejscach archeologiczne badania wykopaliskowe.

Czasokres wykonania wszystkich wyżej wymienionych poczyną uwarunkowany będzie terminem realizacji przedmiotowej inwestycji.

Załącznik

1. Załącznik graficzny

Kraków, marzec 2010

